

4. Денисова А. Ю. Чорний PR. Український досвід на прикладі парламентських виборів 2012 / А. Ю. Денисова // *Філософія і політологія в контексті сучасної культури*. – 2013. – Вип.6 (I). – С.14–18.
5. Кара–Мурза С. Манипуляція сознанием: учебн. пособие / С. Кара–Мурза. – К.: Оріяни, 2003. – 500 с.
6. Кутуза Н. В. Формула впливу рекламного дискурсу / Н. В. Кутуза // *Одеський лінгвістичний вісник*. – 2014. – Вип.3. – С.138–145.
7. Нагорна Л. П. Політична мова і мовна політика: діапазон можливостей політичної лінгвістики / Л. П. Нагорна; НАНУ. Ін-т політичних і етнонаціональних досліджень. – К.: Світгляд, 2005. – 315 с.
8. Петренко В. В. Методи впливу політичної мови / В. В. Петренко // *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка: Філософія. Політологія*. – 2013. – №1. – С.44–46.
9. Поліщук І. О. Манипулятивний потенціал сучасних виборчих технологій / І. О. Поліщук // *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»*. – 2013. – №3 (17). – С.111–121.
10. Почепцов Г. Г. Имиджология / Г. Почепцов. – К.: Ваклер, 2001. – 700 с.
11. Хавкіна Л. М. Сучасний український рекламний міф: монографія / Л. М. Хавкіна. – Харків: Харківське історико-філологічне товариство, 2013. – 352 с.
12. Чік Л. Засоби мовного маніпулювання у сучасних ЗМІ [Електронний ресурс] / Л. Чік // *Літературний процес: методологія, імена, тенденції. Філологічні науки*. – 2015. – №5. – С.121–123. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Litpro_2015_5_33
13. Шейгал Е. И. Семиотика политического дискурса / Е. И. Шейгал. – М.: Гнозис, 2000. – 326 с.

References

1. Baranov A. N. Metafora kak instrument issledovaniya obshhestvennogo soznaniya i politicheskogo myshleniya / A. N. Baranov [Elektronnyj resurs]. – Data dostup: 11.01.2011 – Rezhym dostup: <http://ecsocman.hse.ru/data/2011/01/11/1214866967/Baranov.pdf>
2. Deijk van T. A. Jazyk, poznanie, komunikacija / T. A. van Deijk. – В.: BGK im. I. A. Bodujena de Kurtenje, 2000. – 308 s.
3. Dem'janenko M. M. Moral'no–etychnyj aspekt populizmu / M. M. Dem'janenko. // *Paradygma piznannja: Gumanitarni pytannja*. – 2015. – №3 (6). – С.48–49.
4. Denysova A. Ju. Chornyj PR. Ukrai'ns'kyj dosvid na prykladi parlaments'kyh vyboriv 2012 / A. Ju. Denysova // *Filosofija i politologija v konteksti suchasnoi' kul'tury*. – 2013. – Вр.6 (I). – С.14–18.
5. Kara–Murza S. Manipuljacija soznaniem: uchebn. posobie / S. Kara–Murza. – К.: Oriyani, 2003. – 500 s.
6. Kutuza N. V. Formula vplyvu reklamnoho dyskursu / N. V. Kutuza // *Odes'kyj lingvistycznyj visnyk*. – 2014. – Вр.3. – С.138–145.
7. Nagorna L. P. Politychna mova i movna polityka: diapazonn mozhlyvostej politychnoi' lingvistyky / L. P. Nagorna; NANU. In–t politychnyh i etnonacional'nyh doslidzhen'. – К.: Svitogljad, 2005. – 315 s.
8. Petrenko V. V. Metody vplyvu politychnoi' movy / V. V. Petrenko // *Visnyk Kyi'vs'kogo nacional'nogo universytetu imeni Tarasa Shevchenka: Filosofija. Politologija*. – 2013. – №1. – С.44–46.
9. Polishhuk I. O. Manipuljatyvnyj potencijal suchasnyh vyborchych tehnologij / I. O. Polishhuk // *Visnyk Nacional'nogo universytetu «Jurydychna akademija Ukrai'ny imeni Jaroslava Mudrogo»*. – 2013. – №3 (17). – С.111–121.
10. Pohepcov G. G. Imidzhologija / G. Pohepcov. – К.: Vakler, 2001. – 700 s.
11. Havkina L. M. Suchasnyj ukrai'ns'kyj reklamnyj mif: monografija / L. M. Havkina. – Harkiv: Harkivs'ke istoriko–filologichne tovarystvo, 2013. – 352 s.
12. Chik L. Zasoby movnoho manipuljuvannja u suchasnyh ZMI [Elektronnyj resurs] / L. Chik // *Literaturnyj proces: metodologija, imena, tendencii*. Filologichni nauky. – 2015. – №5. – С.121–123. – Rezhym dostup: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Litpro_2015_5_33
13. Shejgal E. I. Semiotika politicheskogo diskursa / E. I. Shejgal. – М.: Gnozis, 2000. – 326 s.

Tarnavska A. V., student of History and Philosophy Faculty, Borys Grinchenko Kyiv University (Ukraine, Kyiv), zhuravska2012@gmail.com

Kuprii T. G., candidate of historical sciences, associate professor of philosophy, Borys Grinchenko Kyiv University (Ukraine, Kyiv), t.kuprii@kubg.edu.ua

Political language in election campaigns that is a means of influence and manipulation

The article analyzes the language as an effective means of communication, which allows not only describe specific objects or situations. It also allows interpret them, manage and impose positive or negative evaluation for political recipients. There was established that election discourse allows tracing mechanisms of influence on mass consciousness. It also identifies the strategies and tactics of manipulation of speech, language tools to investigate their implementation. In this article proved that success of effective campaign depends on the degree of election technology or means of political advertising. In Ukraine researches of political communication was important in the life of politicians. These researches become one of the main areas of political science.

Keywords: political speech, political discourse, manipulation, PR, propaganda, political advertising, slogan words.

* * *

УДК 341.01

Харитонюк О. Л.,
аспірантка кафедри політології та державного управління, Східноєвропейський національний університет ім. Лесі Українки (Україна, Луцьк), orussi4ka@gmail.com

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ 2016: ПЕРЕВІРКА ВИБОРАМИ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Розкрито результати виборів до об'єднаних територіальних громад Волинської області 2016 року в умовах проведення реформи місцевого самоврядування в Україні. Питання децентралізаційної реформи викликає теоретичний та практичний інтерес, а проведення перших виборів у об'єднаних територіальних громадах (далі – ОТГ) має вплив на формування місцевих еліт, з яких і формується загальноукраїнська еліта, яка визначає подальший економічний, соціальний, культурний та міжнародний розвиток України.

Ключові слова: децентралізація, місцеве самоврядування, об'єднана територіальна громада, вибори, громадяни.

Стаття 140 Конституції України визначає, що місцеве самоврядування є правом територіальної громади – жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища та міста – самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України [1].

Вибори до ОТГ України є частиною реформи місцевого самоврядування та однією із демократичних форм волевиявлення територіальної громади. Вибори до органів місцевого самоврядування відіграють важливу роль у визначенні подальшої долі громади та долі країни в цілому, тому дослідження результатів перших виборів до ОТГ є дуже актуальним для подальшої реалізації реформи місцевого самоврядування України. Результати «децентралізованих виборів» однозначно мають вплив на формування місцевих еліт, а з місцевих еліт і формується загальноукраїнська еліта, яка визначає подальший економічний, соціальний, культурний розвиток України.

Дослідженням питань перших виборів ОТГ займаються такі науковці: А. Ткачук [2], В. Малиновський [3; 7], В. Пальчук [4].

Перші вибори до ОТГ регулюються такими законодавчими актами: Конституція України, Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закон

України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», Закон України «Про місцеві вибори».

Метою статті є аналіз результатів перших виборів до ОТГ у Волинській області, які відбулися у 2016 році. Для того, аби зробити якісний аналіз результатів, потрібно виконати такі завдання:

- обрахувати явку виборців;
- проаналізувати передвиборчий процес до ОТГ Волині;
- врахувати гендерний підхід та дотримання виборчого законодавства.

Для того, аби розуміти як відбувалися вибори до ОТГ, потрібно проаналізувати за якою виборчою системою здійснювалося волевиявлення громадян. Вибори депутатів міськрад міських об'єднаних громад проходили за пропорційною виборчою системою – виключно партії мали право подати не більше ніж по одному кандидату в округах. Виборець міг підтримати лише одного з усіх кандидатів у бюлетені, при чому його голос вважався відданим як за самого кандидата, так автоматично й за партію, яка його висунула. При цьому розподіл мандатів здійснювався лише між кандидатами від партій, списки яких подолали 5% бар'єр.

Вибори голів у міських ОТГ пройшли за мажоритарною системою відносної більшості (виграє той кандидат, який отримав найбільшу кількість голосів). Вибори депутатів сільських і селищних рад проходили за мажоритарною системою відносної більшості в одномандатних округах, а сільських і селищних голів – за такою ж системою в єдиному окрузі (переможцем отримував той, хто набрав найбільше голосів виборців).

11 грудня 2016 року у Волинській області відбулися перші вибори депутатів сільських, селищних, міських рад ОТГ і відповідних сільських, селищних, міських голів, а саме у:

1) Литовезькій сільській ОТГ (Литовезька сільська рада (село Литовеж), Заболотцівська сільська рада (села Заболотці, Біличі), Заставненська сільська рада (село Заставне), Мовниківська сільська рада (села Мовники, Кречів);

2) Поромівській сільській ОТГ (Поромівська сільська рада (села Поромів, Лежниця, Михале, Млинище, Петрове), Бужанківська сільська рада (села Бужанка, Бортнів, Верхнів, Іванів, Шахтарське);

3) Поворської сільській ОТГ (Поворська сільська рада (села Поворськ, Гулівка, Заячівка, Озерне), Козлиничівська сільська рада (села Козлиничі, Грив'ятки, Луківка, Шкурат), Пісочненська сільська рада (село Пісочне), Ситовичівська сільська рада (села Ситовичі, Світле);

4) Княгининівській сільській ОТГ (Княгининівська сільська рада (села Княгининок, Буків, Змінець, Милушин, Милуші, Моташівка, Сирники), Рокинівська селищна рада (смт. Рокині, село Брище);

5) Прилісненській сільській ОТГ (Прилісненська сільська рада (село Прилісне), Галузійська сільська рада (село Галузія), Городоцька сільська рада (село Городок), Карасинська сільська рада (села Карасин, Замостя), Лишнівська сільська рада (село Лишнівка), Серхівська сільська рада (село Серхів).

Також, 18 грудня 2016 року відбулися вибори ще у трьох громадах Волинської області:

1) Павлівській сільській ОТГ (Павлівська сільська рада (села Павлівка, Самоволя, Старосілля), Жашко-

вичівська сільська рада (село Жашковичі), Завидівська сільська рада (село Завидів), Переславичівська сільська рада (села Переславичі, Трубки), Риковичівська сільська рада (село Риковичі), Старопорицька сільська рада (села Старий Порицьк, Клопочин), Топилищенська сільська рада (село Топилище);

2) Дубівській сільській ОТГ (Дубівська сільська рада (села Дубове, Бахів, Вербка), Городищенська сільська рада (села Городище, Гредьки, Красноволя), Облапська сільська рада (села Облапи, Мислина);

3) Заболоттівській сільській ОТГ (Заболоттівська селищна рада (смт Заболоття), Гутянська сільська рада (село Гута), Заліська сільська рада (село Заліси), Турська сільська рада (село Тур).

За даними громадянської мережі ОПОРА, у Волинській області явка виборців на виборах 11 грудня 2016 року становила – 65,20%, у Рівненській – 61,25%, у Вінницькій – 57,69%, у Чернігівській – 53,14%, у Полтавській – 51,20%, у Одеській – 49,37%, у Тернопільській – 45,20%, у Запорізькій – 42,77%, у Дніпропетровській – 40%, у Миколаївській – 39,21%, у Харківській – 38,39%, у Херсонській – 36,05% та Чернівецькій – 36% [5]. У цілому, явка на виборах у Волинській області продемонструвала достатньо позитивні сигнали.

«Вибори стали свого роду міні-плебісцитом на підтримку децентралізації. Така активність виборців в купі з вашою перемогою демонструє, що люди не просто повірили в децентралізацію, а рішуче її підтримали. Вони зрозуміли, що передача повноважень та фінансових ресурсів на місця відповідає їхнім життєвим інтересам, бо це все дало можливість розпочати вирішувати застарілі проблеми, грошей на які бракувало протягом десятиліть», – сказав Президент України П. Порошенко 24 грудня 2016 року в Києві під час зустрічі з новообраними головами та депутатами об'єднаних територіальних громад [6]. Аналізуючи вибори до ОТГ Волинської області, які відбулися у 2016 році, ми можемо виділити високу активність з боку кандидатів на посади голів ОТГ та кандидатів у депутати. Зважаючи на зростаючу роль ОТГ у здійсненні публічного управління, суттєвому збільшенню повноважень та бюджетів, до перших виборів голів та депутатів значно зросла увага політичних партій, які прагнули провести в ОТГ більшу кількість своїх представників та перевірити власну електоральну підтримку напередодні потенційних парламентських виборів. За своєю напругою, увагою, ресурсами вони, фактично, зрівнялися з виборами до міських рад. Усе зазначене вище стало переконливим свідченням народження справді нового інституту місцевого самоврядування європейського зразка – ОТГ [3, с. 69–70].

Деякі роки тому, не можна було уявити такої активності, оскільки в деяких селах Волинської області взагалі був один кандидат на посаду сільського голови. Тому можна зробити висновок, що вибори до ОТГ підвищили зацікавленість у розвитку своїх громад з боку кандидатів. Але можливо, така активність зумовлена не лише альтруїстично-патріотичними поглядами, але і власною вигодою, оскільки кандидати розуміли, що місцевий бюджет ОТГ буде значно більший ніж раніше.

Перші вибори до ОТГ Волині 2016 р. найцікавішими були у Княгининку. Після об'єднання – це одна з найбільших, якщо не найбільша територіальна громада на Волині, біля Луцька. Обласний центр плавно переходить у села Княгининівської сільради, кілька з них, зокрема Змінець, Милуші – це так звані «царські села». Тут дорога і заманлива земля, і Луцьк, з яким Княгининок не захотів об'єднуватися, вже не може на неї претендувати. А місто просто не має куди розвиватися. Останній рік сільським головою у Княгининку була підприємець О. Твердохліб, яка сім років працювала у Чехії, а повернувшись додому, заснувала дуже успішну фірму з пошиття одягу для немовлят, яка і стала головою Княгининівської ОТГ [8].

В Княгининівській ОТГ відбулися дебати між кандидатами на посаду сільського голови. Дебати проходили у п'ять турів і регламентувалися у часі. Кандидати представили себе і свої передвиборчі програми, відповідали на запитання про бюджет розвитку громади, його формування та розповіли як збираються вирішувати проблеми в освітній, медичній, соціальній, аграрній сферах. Все вищепераховане показує, яку новизну, прозорість та європеїзацію несе за собою створення ОТГ.

Також, не потрібно забувати і про гендерний аспект, який був присутній під час проведення виборів 11 та 18 грудня 2016 року. Громадянська мережа ОПОРА проаналізувала відсоткове співвідношення жінок та чоловіків, які виявили бажання брати участь у перших виборах на Волині шляхом самовисування та від політичних партій.

58,5% чоловіків та 41,5% жінок брали участь у перших виборах до восьми рад ОТГ на Волині як кандидати. Відповідний аналіз був здійснений на основі інформації із постанов територіальних виборчих комісій про реєстрацію кандидатів. На посаду селищного та сільських голів вісім ОТГ на Волині балотувалося загалом 31 особа. З них – 74,2% чоловіків та 25,8% жінок. Найбільший відсоток жінок, які виявили бажання поборотись за посаду сільського голови, зафіксовано у Поромівській громаді, де участь у виборах беруть 66,7% жінок та 33,3% чоловіків. Жодної жінки як кандидати не було у виборах Литовезького і Поворського сільського голови, а також Заболоттівського селищного голови об'єднаної громади. З-поміж кандидатів у депутати до однієї селищної та семи сільських рад ОТГ – 58,5% чоловіків та 41,5% жінок. Зокрема, найбільший відсоток чоловіків–кандидатів зафіксовано у Заболоттівській селищній громаді – 65,3%. Натомість, найбільший відсоток жінок–кандидатів – у Поворській ОТГ – 52,9%. Щодо інших громад, то співвідношення жінок–кандидатів до чоловіків–кандидатів розподілилось таким чином: у Княгининівській громаді участь у виборах до сільської ради брали 61,8% чоловіків та 38,2% жінок; у Литовезькій сільській громаді – 60,9% чоловіків і 39,1% жінок; у Поромівській ОТГ – 61% чоловіків і 39% жінок; у Прилісненській громаді – 52,1% чоловіків і 47,9% жінок; у Дубівській сільській громаді – 59,3% чоловіків та 40,7% жінок; у Павлівській ОТГ – 57,1% чоловіків і 42,9% жінок.

Не усі місцеві осередки політичних партій, які висували кандидатів для участі у перших виборах в

об'єднаних громадах на Волині, врахували гендерний аспект під час процесу висунання. Загалом, не врахували відповідний аспект 12 місцевих осередків партій (41%).

Зокрема, Луцька районна організація Радикальної партії Олега Ляшка висунула для участі у виборах у Княгининівській громаді 83,3% чоловіків і 16,7% жінок, а Луцька районна організація політичної партії Народний Рух України – 100% чоловіків.

Для участі у виборах до Прилісненської ОТГ Маневицька районна організація політичної партії «Об'єднання «Самопоміч» висунула 76,9% чоловіків та 23,1% жінок, а Маневицька районна організація політичної партії ВО «Батьківщина» – 29,4% чоловіків і 70,6% жінок. У той же час, не врахувала гендерний аспект під час висунання кандидатів для участі у виборах у Заболоттівській селищній ОТГ Ратнівська районна організація ВО «Свобода», яка висунула 83,3% чоловіків і 16,7% жінок.

Це ж стосується і Ковельської районної організації ВО «Свобода», яка для участі у виборах у Дубівській громаді висунула 75% чоловіків та 25% жінок. Таке ж співвідношення (75% / 25%) чоловіків–кандидатів і жінок–кандидаток спостерігається у Поворській ОТГ на Ковельщині, де гендерний аспект не врахував під час висунання кандидатів місцевий осередок Радикальної партії Олега Ляшка.

Кардинально різнився показник гендерного балансу між кандидатами у громадах на Іваничівщині. Якщо у Литовезькій та Поромівській громадах спостерігається повний дисбаланс у цьому аспекті, то Павлівська громада, навпаки, є позитивною показовою.

Іваничівські районні організації партій «Блок Петра Порошенка «Солідарність», ВО «Батьківщина», «УКРОП», «Розумна сила», Аграрної партії України та Радикальної партії Олега Ляшка зареєстрували кандидатів на вибори, з-поміж яких переважна більшість осіб однієї статі. Втім, якщо у 5 політичних сил більше 70% кандидатів – чоловіки, то у ВО «Батьківщина» – 81,8% жінок (балотуються до ради Литовезької громади).

Зазначимо також, що участь у виборах до сільської ради Литовезької ОТГ брали 100% кандидатів–чоловіків, висунутих місцевими осередками Аграрної партії України та «Блоком Петра Порошенка «Солідарність». У Поромівській ОТГ – 100% чоловіків–кандидатів від партії «Розумна сила» та «БПП «Солідарність».

Варто відзначити, що участь у виборах до восьми рад ОТГ виявили бажання брати чимало кандидатів–самовисуванців. З-поміж них – 61% чоловіків та 39% жінок. Якщо у Литовезькій громаді виявили бажання балотуватись у раду шляхом самовисування 100% чоловіків, то у Поворській та Павлівській ОТГ з-поміж самовисуванців переважають жінки – 63,9% та 56,3% осіб жіночої статі відповідно.

У інших громадах гендерний баланс між кандидатами–самовисуванцями розподілився наступним чином: у Княгининівській громаді – 60% чоловіків і 40% жінок; у Поромівській ОТГ – 76,5% чоловіків і 23,5% жінок; у Заболоттівській громаді – 70,4% чоловіків і 29,6% жінок; у Дубівській ОТГ – 52% чоловіків і 48% жінок. Натомість, у Прилісненській сільській громаді зафіксовано цілковитий баланс – 50% чоловіків та 50% жінок [9].

Відзначимо, що під час проведення самого голосування не обійшлося і без порушень. За даними спостерігачів Громадянської мережі ОПОРА, 11 грудня 2016 р. на виборчій дільниці №070406 у с. Пісочне у Ковельському районі було зафіксовано факт, коли виборцю видали бюлетень із кандидатами у депутати по іншому округу, де виборець не має права голосу. Виборець проголосував і вкинув бюлетень у скриньку, після чого підійшов до голови комісії з питанням, чому до бюлетеня включені інші кандидати.

Окрім того, за даними ОПОРИ, у с. Литовеж Іванівського району на виборчу дільницю №070174 на виклик прибула оперативна група правоохоронців. Допитали спостерігача, у якого був наявний при собі список виборців, а також опитали свідків. Спостерігачами на місці було написано заяву про виявлене порушення. Також, були зафіксовані намагання проголосувати без паспорта, відсутність на дільницях необхідної кількості скриньок і кабінки [10].

Висновки. Аналізуючи вищевикладене, можна зазначити, що існували певні проблеми під час перших виборів до ОТГ Волинської області у 2016 р., а саме:

- проблеми гендерного аспекту в деяких партіях, над якими вони повинні попрацювати;
- недотримання виборчого законодавства під час самої процедури голосування;
- підкуп виборців певними політичними силами.

Але існує і багато позитивних результатів виборів до ОТГ у Волинській області 2016 року. А саме:

- явка на виборах до ОТГ Волинської області 11 грудня 2016 року становила 65,20% і була найвищою серед інших областей України;
- наявність великої кількості кандидатів та конкуренції між ними;
- у більшості громад, головами та депутатами стали люди з демократичними, європейськими цінностями та активною позицією, щодо розвитку своєї громади.

Таким чином, вибори до ОТГ Волинської області у 2016 р. дали ґрунтовний поштовх для подальших змін українського села та країни у цілому, оскільки вони показали високий рівень активності як з боку кандидатів, так і з боку виборців.

Список використаних джерел

1. Конституція України: [зі змін. та допов., внесеними Законом України від 1 лют. 2011 р. №2952-VI]. – Харків: Фактор, 2011. – 118 с.
2. Ткачук А. Ф. Діяльність органів місцевого самоврядування та депутатів сільської, селищної, міської ради (навчальний модуль) / Анатолій Ткачук. – К.: ІКЦ «Легальний статус», 2016. – 80 с.
3. Малиновський В. Я. Основні аспекти децентралізаційної реформи у Волинській області у 2016 р. / В. Я. Малиновський // VI Всеукраїнські політологічні читання імені професора Богдана Яроша: зб. наук. пр. / за заг. ред. В. І. Бортнікова, Я. Б. Яроша. – Луцьк: Вежа-Друк, 2017. – С.66–74.
4. Пальчук В. Підсумки перших місцевих виборів в об'єднаних територіальних громадах 11 і 18 грудня 2016 року [Електронний ресурс] / В. Пальчук // Україна: події, факти, коментарі. – 2017. – №2. – С.30–45. – Режим доступу: <http://nbuviar.gov.ua/images/ukraine/2017/ukr2.pdf>.
5. Найвища явка на виборах в ОТГ на Волині, найнижча на Херсонщині [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2016. – Режим доступу: <http://www.pravda.com.ua/news/2016/12/12/7129538/>
6. Порошенко назвав вибори в ОТГ «міні-плебісцитом» на підтримку децентралізації [Електронний ресурс] // інтернет видання Радіо «Свобода». – 2016. – Режим доступу: <https://www.radiosvoboda.org/a/news/28194960.html>
7. Малиновський В. Я. Основні результати місцевих виборів 2015 р. у Волинській області / В. Я. Малиновський // Науковий

вісник Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки. – Луцьк: Вежа-друк, 2016. – №2. – С.124–131; Малиновський В. Я. Місцеві вибори 2015 та їх вплив на регіональні процеси в Україні / В. Я. Малиновський // Регіональна політика: законодавче регулювання та практична реалізація: матеріали Міжнар. наук.–практ. конф., (Київ, 24–25 листоп. 2015 р.). – Київ–Тернопіль: Астон, 2015. – С.91–97.

8. Капсамун І. Децентралізація: перевірка виборами [Електронний ресурс] / Іван Капсамун // Газета «День». – 2016. – Режим доступу: <https://day.kyiv.ua/uk/article/podrobyci/decentralizaciya-perevirka-vyboramy>.

9. Вибори у громадах на Волині: гендерний аспект [Електронний ресурс] // Громадянська мережа ОПОРА. – 2016. – Режим доступу: <https://www.oporaua.org/123-rehiony/volyn/43629-vybyory-u-hromadakh-na-volyni-hendernyi-aspekt>.

10. На Волині під час виборів до громад фіксують нові порушення [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2016. – Режим доступу: <http://www.pravda.com.ua/news/2016/12/11/7129498/>

References

1. Konstytutsiia Ukrainy: [zi zmin. ta dopov., vnesenyymi Zakonom Ukrainy vid 1 liut. 2011 r. №2952-VI]. – Kharkiv: Faktor, 2011. – 118 s.
2. Tkachuk A. F. Diialnist orhaniv mistsevoho samovriaduvannia ta deputativ silskoi, selyshchnoi, miskoi rady (navchalnyi modul) / Anatolii Tkachuk. – K.: IKTs «Lederalnyi status», 2016. – 80 s.
3. Malynovskiy V. Ya. Osnovni aspekty detsentralizatsiinoi reformy u Volynskii oblasti u 2016 r. / V. Ya. Malynovskiy // VI Vseukrainski politolohichni chytannia imeni profesora Bohdana Yarosha: zb. nauk. pr. / za zah. red. V. I. Bortnikova, Ya. B. Yarosha. – Lutsk: Vezha-Druk, 2017. – S.66–74.
4. Palchuk V. Pidsumky pershykh mistsevykh vyboriv v obiednanykh terytorialnykh hromadakh 11 i 18 hrudnia 2016 roku [Elektronnyi resurs] / V. Palchuk // Ukraina: podii, fakty, komentari. – 2017. – №2. – S.30–45. – Rezhym dostupu: <http://nbuviar.gov.ua/images/ukraine/2017/ukr2.pdf>.
5. Naivysshcha yavka na vyborakh v OTH na Volyni, nainyzhcha na Khersonshchyni [Elektronnyi resurs] // Ukrainska pravda. – 2016. – Rezhym dostupu: <http://www.pravda.com.ua/news/2016/12/12/7129538/>
6. Poroshenko nazvav vybyory v OTH «mini-plebistsytom» na pidtrymku detsentralizatsii [Elektronnyi resurs] // internet vydannia Radio «Svoboda». – 2016. – Rezhym dostupu: <https://www.radiosvoboda.org/a/news/28194960.html>
7. Malynovskiy V. Ya. Osnovni rezultaty mistsevykh vyboriv 2015 r. u Volynskii oblasti / V. Ya. Malynovskiy // Naukovyi visnyk Skhidnoievropeiskoho natsionalnoho universytetu im. Lesi Ukrainky. – Lutsk: Vezha-druk, 2016. – №2. – S.124–131; Malynovskiy V. Ya. Mistsevi vybyory 2015 ta yikh vplyv na rehionalni protsesy v Ukraini / V. Ya. Malynovskiy // Rehionalna polityka: zakonodavche rehuliuвання ta praktychna realizatsiia: materialy Mizhnar. nauk.–prakt. konf., (Kyiv, 24–25 lystop. 2015 r.). – Kyiv–Temopil: Aston, 2015. – S.91–97.
8. Kapsamun I. Detsentralizatsiia: perevirka vyboramy [Elektronnyi resurs] / Ivan Kapsamun // Hazeta «Den». – 2016. – Rezhym dostupu: <https://day.kyiv.ua/uk/article/podrobyci/decentralizaciya-perevirka-vyboramy>.
9. Vybyory u hromadakh na Volyni: hendernyi aspekt [Elektronnyi resurs] // Hromadianska merezha Opora. – 2016. – Rezhym dostupu: <https://www.oporaua.org/123-rehiony/volyn/43629-vybyory-u-hromadakh-na-volyni-hendernyi-aspekt>.
10. Na Volyni pid chas vyboriv do hromad fiksuiut novi porushennia [Elektronnyi resurs] // Ukrainska pravda. – 2016. – Rezhym dostupu: <http://www.pravda.com.ua/news/2016/12/11/7129498/>

Kharytoniuk O. L., postgraduate student of political science and governance of Lesya Ukrainka Eastern European National University (Ukraine, Lutsk), orussi4ka@gmail.com

Decentralization 2016: elections test for Volyn region

The article reveals the results of the elections to the local communities united Volyn region 2016 in terms of local government reform in Ukraine. The question of decentralization reform is a theoretical and practical interest, and the first election of the combined municipalities (hereinafter – OTG) has an impact on the formation of local elites, including elite and formed nationwide that determines the further economic, social, cultural and international development Ukraine.

Keywords: decentralization, local government, united local community elections, citizens.

* * *